

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: Management bolesti u hospitalizovaných pacientů v rámci kvality a bezpečí poskytované péče

Autor práce: Mgr. Zuzana Červenková

Doktorský studijní program: Ošetřovatelství

Oponent: prof. PhDr. Darja Jarošová, Ph.D.

Aktuálnost zvoleného tématu

Zvolené téma disertační práce je aktuální a potřebné zejména v českém prostředí. V posledních desetiletích stoupá význam kvalitního hodnocení a dokumentování (nejen) pooperační bolesti, které jsou předpokladem efektivního managementu bolesti, významně ovlivňují kvalitu poskytované zdravotní péče. I přesto, že existuje dostatek prostředků k tišení bolesti, včetně relevantních na důkazech založených informací a know how zdravotnických pracovníků, neřešená akutní pooperační bolest je stále problémem mnoha zdravotnických zařízení a zejména pacientů, kteří tak zbytečně trpí. Stále není také plně doceněna role sester v multidisciplinárním přístupu ke zvládnutí pooperační bolesti.

Celkové zhodnocení práce

Rozsah a formální náležitosti práce, práce s literaturou

Předkládaná disertační práce obsahuje celkem 129 stran textu, aparát a 19 příloh, po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené. Text je zpracován ze 173 domácích a zahraničních bibliografických zdrojů a dalších legislativních předpisů. Poměrně vysoký je počet sekundárních literárních zdrojů a studijní literatury určené k pregraduálnímu vzdělávání zdravotnických pracovníků, několik titulů je starších dvaceti let, Záznam literatury a odkazy v textu reflektují platné normy. V disertační práci jsou čteně citovány sekundární zdroje, u některých nosných informací a dat odkazy na zdroje naopak schází (např. „*existuje šance 1:1 000 000, že bude cestující zraněn během letu letadlem*“). Text disertační práce využívá odbornou terminologii, objevují se také expresivní pojmy a tvrzení („*život je plný nebezpečí, která nás mohou ohrozit, mohou nám ho zkomplikovat.*“). Teoretická část disertační práce by si zasloužila hlubší zpracování stěžejního tématu jako solidního metodologického východiska pro vlastní výzkum tj. současný stav vědění v problematice pooperační bolesti, který reflektuje zejména aktuální zahraniční zdroje.

Zvolené metody, dosažené výsledky a úroveň jejich statistického zpracování

Design výzkumu je smíšený - skládá se z případové studie s využitím kvantitativních a kvalitativních dat. Vlastní případové studii předcházely pilotní šetření a předvýzkumy, jejichž výsledky byly východiskem pro stanovení cílů a výzkumných problémů. Vzhledem k tomu, že případová studie je prezentována jako jediná a hlavní metoda výzkumu, měla by doktorandka upřesnit použitou metodologii zejména „mísení kvantitativních a kvalitativních dat a metod“ v rámci případové studie. Data byla získávána retrospektivní analýzou zdravotnické dokumentace a analýzou zkušeností sester a pacientů. Výsledky byly konfrontovány s aktuálními směrnici vztahujícími se k oblastem pooperační péče, péče o pacienta s bolestí, podávání léčiv

a opiátů. V metodice disertační práce nejsou explicitně definována a konkretizována kvantitativní a kvalitativní data (která data z výzkumu byla považována za kvantitativní a která za kvalitativní?). Není uvedeno, která kvalitativní data byla kvantifikována a jak. Nejsou uvedena přesná a jasná kritéria výběru souborů pacientů a sester (a dalších zdravotnických pracovníků). Většina výzkumem potvrzených výsledků byla ve shodě s používanými směrnici, největší diskrepance byly nalezeny při podávání léků zejména opiátů.

Diskuze

Zjištěné výsledky byly diskutovány a konfrontovány převážně s domácími studiiemi ve struktuře disertační práce a výzkumných otázek. Diskuze je vzhledem k rozsahu výsledkové části úspornější. Autorka důsledně popisuje také možné limitace výzkumu, mezi které patří zejména reprezentativnost zkoumaných faktorů, design výzkumu.

Význam pro praxi a další rozvoj boru

Výsledky disertační práce jsou přínosné zejména pro praxi a také pro vzdělávání v ošetrovatelství. Praktickým přínosem disertační práce je popis a analýza činností a situací neodpovídajících platným směrnici a aktuálním poznatkům, které jsou rizikové pro pacienty, včetně neefektivního tišení bolesti.

Zhodnocení stanoveného cíle práce

Na základě případové studie byl stanoven hlavní cíl disertační práce, který byl rozpracován do čtyř dílčích cílů a devíti výzkumných problémů. Všechny vytčené cíle byly splněny.

Připomínky a dotazy:

Upřesněte a porovnejte kompetence všeobecné sestry v managementu pooperační bolesti s kompetencemi ostatních zdravotnických pracovníků, pro které byl používán v disertační práci jednotný pojem „sestra“.

Vyjádřete se k použité metodice smíšeného výzkumu – konkretizace kvantitativních a kvalitativních dat, „mísení“ kvantitativních a kvalitativních dat, kvantifikace kvalitativních dat. Jaké techniky byly použity pro sběr kvantitativních dat v kontextu případové studie?

Upřesněte také zvolené metody zpracování dat - otevřené kódování metodou „papír a tužka“, „několikanásobné třídění v programu Excelu kvantitativní dat po jejich přepisu“.

Závěr

Disertační práci, i přes výše uvedené výtky a připomínky, hodnotím celkově kladně, práce splňuje základní kritéria kladené na tento typ práce. Dosažené výsledky jsou přínosné pro studovaný obor. **Doporučuji, aby byla disertační práce přijata k obhajobě** a na základě úspěšné obhajoby byl udělen Mgr. Zuzaně Červenkové akademický titul *Philosophiae doctor*, ve zkratce Ph.D., v oboru Ošetrovatelství.

V Ostravě 15. října 2021

prof. PhDr. Darja Jarošová, Ph.D.
Lékařská fakulta Ostrava